

Humanitární nadace Gaza: Komplice zvěřstev a podkopávání povinností Izraele jako okupační mocnosti

Humanitární nadace Gaza (GHF), založená v únoru 2025 s podporou Izraele a Spojených států, měla distribuovat humanitární pomoc v Pásmu Gazy uprostřed 11týdenní izraelské blokády, která podle zprávy Úřadu OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) z června 2025 přivedla přes 80 % z 2,3 milionu obyvatel Gazy na pokraj hladomoru. Operace GHF však vedly k katastrofálním škodám na civilním obyvatelstvu, přičemž podle ministerstva zdravotnictví Gazy a nezávislých svědků bylo od května 2025 na jejích distribučních místech zabito přes 613 Palestinců a 4200 zraněno. Tyto incidenty, ke kterým došlo v militarizovaných zónách pod izraelskou kontrolou a za účasti ozbrojených soukromých bezpečnostních kontraktů, vedly přes 170 humanitárních organizací, včetně Amnesty International a Lékařů bez hranic, k odsouzení GHF jako „smrtící past“ a porušení mezinárodního humanitárního práva (IHL). Tento esej argumentuje, že GHF představuje teroristickou organizaci a komplice válečných zločinů, zločinů proti lidskosti a genocidy, přičemž podkopává IHL. Rozvádí povinnosti Izraele jako okupační mocnosti v Gaze, které GHF narušuje, a vyzývá příslušné orgány k označení, zákazu a sankcím vůči GHF a žádá prokurátora ICC, aby požádal o vydání zatykačů na její představitele od Předsoudní komory.

I. Povinnosti Izraele jako okupační mocnosti

Izrael je uznáván jako okupační mocnost v Pásmu Gazy, navzdory svému stažení v roce 2005, díky své efektivní kontrole nad hranicemi Gazy, vzdušným prostorem, teritoriálními vodami a základními službami, jak potvrdil Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) ve svém poradním stanovisku z roku 2004 k právním důsledkům výstavby zdi a následných zprávách OSN. Haagské regulace z roku 1907, Ženevské úmluvy z roku 1949 a Dodatečný protokol I z roku 1977 stanovují povinnosti Izraele jako okupační mocnosti, které zahrnují:

- 1. Ochrana civilistů:** Článek 4 Čtvrté ženevské úmluvy (GCIV) definuje chráněné osoby jako civilisty pod kontrolou okupační mocnosti. Článek 27 ukládá Izraeli povinnost zajistit humánní zacházení, chránit Palestince před násilím a zajistit jejich bezpečnost. Systematické zabíjení na místech GHF – 59 v Chán Júnisu 17. června 2025 a 37 poblíž Rafahu 16. června 2025 – porušuje tuto povinnost, protože koordinace Izraele s GHF vystavuje civilisty smrtelnému nebezpečí.
- 2. Humanitární přístup:** Článek 55 GCIV ukládá Izraeli povinnost zajistit dodávky potravin a zdravotní zdravotnických potřeb okupované populaci, zatímco článek 59 nařizuje usnadňování pomoci nestrannými organizacemi. 11týdenní blokáda, která způsobila hladomor u 80 % obyvatel Gazy (OCHA, červen 2025), porušuje tuto povinnost. Nahrazením Agentury OSN pro pomoc a práci palestinským uprchlíkům (UNRWA)

čtyřmi militarizovanými místy GHF brání Izrael bezpečnému doručování pomoci, čímž porušuje článek 8(c) Dodatečného protokolu I, který chrání humanitární operace.

3. **Zákaz kolektivního trestu:** Článek 33 GCIV zakazuje kolektivní tresty, včetně opatření poškozujících civilisty za činy, které nespáchali. Blokáda a smrtící operace GHF, které omezují pomoc a vystavují žadatele o pomoc násilí, představují kolektivní trest, jak uvedl zvláštní zpravodaj OSN pro právo na potraviny v červnu 2025.
4. **Veřejné zdraví a blahobyt:** Článek 56 GCIV ukládá Izraeli povinnost udržovat veřejné zdraví a hygienu ve spolupráci s místními orgány, aby zabránil hladovění a nemocem. Nedostatečný systém pomoci GHF, který distribuuje nejasné „jídlo“ ve srovnání s komplexní pomocí UNRWA, zhoršuje krizi hladomoru v Gaze a porušuje tuto povinnost.
5. **Nediskriminace a neutralita:** IHL, včetně společného článku 3 Ženevských úmluv, vyžaduje nestranné zacházení s civilisty. Soulad GHF s izraelskými bezpečnostními cíli – obcházení systémů OSN kvůli údajnému vlivu Hamásu – podkopává neutralitu a porušuje principy nestrannosti a humanity v rezoluci Valného shromáždění 46/182 (1991).

Selhání Izraele v plnění těchto povinností, umocněné jeho podporou GHF, usnadňuje poškození civilistů a hladovění, čímž porušuje IHL a umožňuje zvěrstva. Operace GHF, prováděné pod kontrolou Izraele jako okupační mocnosti, zapojují oba do porušování mezinárodního práva.

II. GHF jako teroristická organizace

Terorismus, jak je definován rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1566 (2004), zahrnuje činy zamýšlené způsobit smrt nebo vážné tělesné zranění civilistům s cílem zastrašit obyvatelstvo nebo donutit k akci, zatímco Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu z roku 1999 (článek 2) zahrnuje činy vyvolávající teror ve veřejnosti. Operace GHF splňují tato kritéria. Její čtyři distribuční místa, umístěná v militarizovaných zónách, lákají zoufalé civilisty do oblastí, kde čelí smrtící síle izraelských vojáků nebo ozbrojených kontraktů GHF. Zprávy dokumentují 613 úmrtí a 4200 zranění, s incidenty jako 59 zabitých v Chán Júnisu a 37 poblíž Rafahu. Svědectví bývalého kontraktora, citované Amnesty International, tvrdí, že strážé GHF střílely na davy, což naznačuje přímou účast. Tento vzorec násilí uprostřed krize hladovění v Gaze zastrašuje Palestince, odrazuje je od hledání pomoci a posiluje izraelskou kontrolu, což odpovídá definici terorismu v rezoluci 1566.

III. Komplice válečných zločinů

Válečné zločiny podle článku 8 Římského statutu zahrnují úmyslné zabíjení a útoky na civilisty během ozbrojených konfliktů. Společný článek 3 Ženevských úmluv zakazuje násilí na civilistech v ne-mezinárodních konfliktech, jako je Izrael-Hamás. Militarizovaná místa GHF, koordinovaná s izraelskými silami, umožňují taková porušení. Úřad OSN pro lidská práva uvádí, že izraelští vojáci údajně dostali příkaz střílet na neozbrojené žadatele o pomoc, podle vyšetřování Haaretz, a selhání GHF přemístit místa navzdory 613 úmrtím naznačuje

spoluúčast. Usnadněním útoků na civilisty GHF napomáhá a podněcuje válečné zločiny podle článku 25(3)(c) Římského statutu, který činí subjekty odpovědnými za vědomou pomoc při porušování.

IV. Komplce zločinů proti lidskosti

Zločiny proti lidskosti podle článku 7 Římského statutu zahrnují vraždu, vyhlazování a nelidské činy jako součást rozšířeného nebo systematického útoku na civilisty s vědomím o útoku. 613 úmrtí na místech GHF představuje systematický útok vzhledem k jeho opakování a rozsahu. Provozováním v smrtících zónách a nahrazením bezpečného systému UNRWA GHF vědomě usnadňuje vraždu (článek 7(1)(a)) a nelidské činy (článek 7(1)(k)). Varování OSN před „vyhlazováním“ hladověním (článek 7(1)(b)) spojuje roli GHF v 80% riziku hladomoru v Gaze s těmito zločiny, protože zhoršuje podmínky utrpení.

V. Komplce genocidy

Úmluva o genocidě z roku 1948 definuje genocidu jako činy s úmyslem zničit, zcela nebo částečně, chráněnou skupinu, včetně zabíjení (článek II(a)) nebo způsobování podmínek vedoucích k fyzickému zničení (článek II(c)). Spoluúčast vzniká z napomáhání těchto činů s vědomím (článek III(e)). Operace GHF, umožňující 613 úmrtí a hladovění uprostřed 80% rizika hladomoru, přispívají k podmínkám ničení Palestinců. Rozhodnutí ICJ z roku 2024 o pravděpodobné genocidě v Gaze posiluje tento nárok. Lákáním civilistů na smrtící místa a podkopáváním pomoci GHF napomáhá genocidním činům, čímž se stává komplicem podle článku III(e).

VI. GHF jako smrtící past a podkopávání IHL

Model GHF je smrtící past, podkopávající mandáty IHL pro bezpečné a neutrální doručování pomoci (Ženevské úmluvy, společný článek 3; Dodatečný protokol II, článek 18). Na rozdíl od 400 bezpečných distribučních míst UNRWA vytváří čtyři militarizovaná místa GHF chaotické tlačenice, vystavující civilisty odstřelovačům a ozbrojeným kontraktům. Zprávy o střelbě, včetně 59 úmrtí v Chán Júnisu a 37 poblíž Rafahu, spolu s kritikou nevládních organizací a příspěvky na X označujícími GHF za „zónu smrti“, potvrzují tento smrtící design. Souladem s izraelskými bezpečnostními cíli obcházet systémy OSN a čelit údajnému vlivu Hamásu GHF porušuje principy neutrality a humanity rezoluce Valného shromáždění 46/182 (1991). Tento podvrat mění humanitární pomoc na mechanismus kontroly a poškození, podkopávající právní povinnosti Izraele a mezinárodní humanitární principy.

VII. Právní kolaps GHF ve Švýcarsku

Nedostatek transparentnosti a institucionální legitimacy Humanitární nadace Gaza byl dále potvrzen, když Švýcarský federální dozorcí orgán nadací (ESA) zahájil likvidační řízení proti ženevské pobočce GHF 2. července 2025. ESA uvedla několik porušení švýcarského zákona o nadacích, včetně: - Žádný člen správní rady se sídlem ve Švýcarsku s podpisovou pravomocí, - Méně než tři právně požadovaní členové správní rady, - Žádný švýcarský bankovní účet ani platná adresa, - Absence akreditovaného auditorského orgánu.

GHF přiznala, že její švýcarská pobočka byla neaktivní nouzovou entitou, která nikdy neprováděla činnosti ve Švýcarsku, a potvrdila, že je operačně založena v USA (Delaware). ESA zveřejnila 30denní oznámení o rozpuštění ve Švýcarském úředním věstníku obchodu. V květnu 2025 podala **TRIAL International**, právní nevládní organizace se sídlem v Ženevě, dvě formální podání žádající vyšetřování, zda operace GHF porušují švýcarské právo a mezinárodní humanitární právo, s odvoláním na nedostatek neutrality a nestrannosti.

Strukturální neplnění GHF ruší jakoukoli domněnku dobré víry. Podle mezinárodního humanitárního práva a švýcarských regulačních režimů je **organizační legitimita** – doložená transparentní správou, místním dohledem a odpovědností – předpokladem zákonných humanitárních operací. Naprosté selhání GHF splnit tyto standardy podporuje vyvratitelnou domněnku, že jde o entitu jednající ve zlém úmyslu nebo státní nástroj určený k podkopání neutrálního doručování pomoci.

VIII. Výzva k akci

1. Označení, zákaz a sankce příslušnými orgány

- **Valné shromáždění OSN:** S odvoláním na rezoluci 377A („Sjednocení pro mír“) by mělo Valné shromáždění znovu svolat 10. mimořádné zvláštní zasedání k prohlášení GHF za teroristickou organizaci a prosazovat zmrazení aktiv, zákazy cestování a zákaz financování – vyžaduje dvoutřetinovou většinu, což je dosažitelné vzhledem k podpoře úsilí o příměří v Gaze.
- **Národní vlády:** Státy – zejména v rámci Ligy arabských států, Africké unie a globálního jihu – by měly individuálně označit GHF za teroristickou entitu podle domácích protiteroristických zákonů, zmrazit její aktiva a zakázat spolupráci. Precedenty zahrnují jednostranná označení entit spojených s ISIL.
- **Regionální orgány:** EU, Liga arabských států a Africká unie by měly využít své sankční mechanismy, napodobující opatření, jako jsou omezení EU vůči Severní Koreji po vetu Rady bezpečnosti OSN v roce 2022.

2. Trestní odpovědnost u ICC

Prokurátor ICC by měl požádat o zatykače podle článku 58 Římského statutu na vedení GHF, členy správní rady a bezpečnostní kontrakty spojené s operacemi na smrtících místech pomoci. Důvody zahrnují:

- **Článek 25(3)(c):** Napomáhání a podněcování válečných zločinů,
- **Článek 7:** Zločiny proti lidskosti,
- **Článek 6 + článek III(e) Úmluvy o genocidě:** Spoluúčast na genocidě.

Členství Palestiny v ICC od roku 2015 zakládá jurisdikci nad Gazou. Rezoluce Rady pro lidská práva OSN z června 2025 vyzývající k vyšetřování obětí na místech pomoci poskytuje další důvody pro trestní stíhání.

Závěr

Jako okupační mocnost v Gaze je Izrael vázán Haagske regulacemi, Ženevskými úmluvami a Dodatečným protokolem I k ochraně civilistů, zajištění humanitárního přístupu a prevenci kolektivních trestů. Operace GHF – pod izraelskou koordinací – způsobily přes 613

úmrtí a přispěly k hladomoru postihujícímu přes 80 % obyvatel Gazy. Tyto činy představují terorismus (rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1566), válečné zločiny (článek 8 Římského statutu), zločiny proti lidskosti (článek 7) a genocidu (článek II Úmluvy o genocidě). Právní kolaps GHF ve Švýcarsku dále rozbíjí jakoukoli narativní legitimitu. Mezinárodní společenství musí jednat rozhodně: GHF musí být označena, zakázána, sankcionována a její vůdci musí být trestně odpovědní. Obnovení centrální humanitární role UNRWA je klíčové pro ochranu civilistů v Gaze a dodržování mezinárodního práva.